

TISKOVÁ ZPRÁVA

Trhu se dřevem dominují veřejné soutěže, následuje volný prodej

Strnady – 4. prosince 2017 – Obchod s dřevem je pro vlastníky nebo správce lesů v České republice jednou z nejdůležitějších lesnických disciplín. Nejde jen o výnos, ale i o zajištění funkcí lesa, a k tomu jsou tržby za prodávané dříví rozhodujícím a zpravidla jediným zdrojem prostředků, kterými podporuje rozvoj funkcí lesa.

Jaké formy obchodu čeští vlastníci a správci lesů používají, v jakém rozsahu a jaký je podíl těchto forem v rámci celé České republiky, ukázal výzkum České zemědělské univerzity, Fakulty lesnické a dřevařské. Výsledky šetření publikoval docent Jiří Oliva v recenzovaném časopisu Zprávy lesnického výzkumu, který vydává Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Prodej surového dříví nepředstavuje jedinou možnost tržeb v lesním hospodářství, avšak v České republice činí jeho podíl na celkových tržbách cca 90 %.

Ani výnos z obchodu s dřevem není ovlivňován pouze cenovými poměry a situací na trhu s dřívím. Mají na něj vliv i vlastní formy obchodu, jeho organizace, množství obchodovaného dříví a samozřejmě i lidský faktor.

Protože lesy v České republice jsou velikostně různé a mají tedy i velmi odlišnou vlastnickou strukturu, jsou velmi různé i způsoby obchodování s dřívím. Volba formy a organizace obchodu je zásadní u velkých lesních majetků, zejména u majetků ve vlastnictví státu. Nejen že musí přinést maximální výnos, ale cenová politika musí být také politicky obhajitelná.

Současné moderní komunikační technologie dovolují rozvoj netradičních, avšak efektivních forem obchodu. Jedná se zejména o formy založené a provozované na internetových sítích. V obchodní činnosti firem nebo jednotlivců můžeme nalézt několik prodejních postupů. Mezi ty nejobvyklejší patří:

- **Volný prodej:** forma, které se účastní pouze prodávající a kupující, kteří mezi sebou dohodnou množství, kvalitu a cenu.
- **Prodej na základě smluv o dodávkách:** jedná se o střednědobé až dlouhodobé smlouvy, většinou velkých vlastníků lesa s velkými zpracovateli.
- **Dražba:** V ČR se téměř nepoužívá.
- **Písemné vydražení:** veřejná soutěž – prodej nejvyšší písemné nabídky.
- **Elektronická aukce:** aukce, které se účastní zájemci, zaregistrovaní u poskytovatele služby. Na speciálním internetovém serveru jsou uveřejněny nabídky sortimentů dříví a množství, a účastník aukce nabízí cenu.

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

- **Vypsání subskripce:** prodávající nabízí dodávku dřeva za určité ceny a kvality a očekává objednávky.
- **Prodej na burze:** aukce, organizovaná komoditní burzou.
- **Prodej prostřednictvím obchodních organizací:** společný obchod většinou menších vlastníků.

Vzhledem k velmi rozdílné velikosti subjektů musela být použita i rozdílná metodika zjištění zastoupení jednotlivých forem obchodu: 1. Přímá informace, poskytnutá správcem lesního majetku (Lesy ČR, s. p., Vojenské lesy a statky ČR, s. p., národní parky, výjimečně i některé obecní lesy). 2. Deduktivní metoda, spočívající v zjištění informací od odběratelů a obchodních firem o objemech, obchodovaných z určité oblasti vlastnictví. 3. Anonymní dotazník, zasláný sto respondentům. Dotazníky, ať už adresné nebo anonymní, byly stejné pro všechny respondenty. Údaje se vztahují k období 2013–2015. Šetření pak bylo provedeno v měsících duben – červen 2016.

„Největší objem dřeva se obchoduje formou písemného vydražení, a to 38 %. Je to nepochybně způsobeno obchodním modelem největšího správce – Lesů ČR, který touto formou obchoduje plných 75 % svého objemu těžeb. Druhý největší objem patří, možná překvapivě, formě volného prodeje. Důvodem bude velké množství drobných obecních a privátních majetků, kde při prodeji malých množství je volný prodej nejjednodušší formou s minimální administrativou,“ shrnuje a komentuje výsledky svého šetření Jiří Oliva. Třetí nejpoužívanější formou je pak podle jeho závěrů smlouva o dodávkách. V objemu ČR je zastoupena 16 % a je používána státními podniky a velkými privátními a obecními vlastníky. K formám s větší důležitostí patří ještě elektronická aukce s objemem 9,5 %, používaná zejména státními podniky a národními parky. Ostatní formy dosahují zastoupení od 0 % do 2 % a jsou v objemu, obchodovaném v ČR, okrajové. *„Prodej dřeva formou dražby a subskripce se vyskytuje ojediněle a v tak malém rozsahu, že v celostátním měřítku je prakticky nulový, i když v případě národních parků dosahuje 4 %. Mnoho velkých vlastníků je úzce zaměřeno na několik málo forem obchodu, neřídka pouze na jednu. V tomto směru mají největší diferenciaci obchodních forem Krkonošský národní park a Lesy ČR, s. p., kdy každý subjekt využívá 7 různých obchodních forem,“* doplňuje řešitel.

Z šetření jednoznačně vyplývá, že s výjimkou tří velkých státních subjektů (Lesy ČR, s. p., a dva národní parky) je spektrum používaných forem velmi úzké. Řídí se velikostí subjektu, zejména však tradičními přístupy a zvyklostmi. Široké spektrum používaných obchodních forem je nejlepším východiskem pro porovnání dosažených cenových úrovní a objektivním argumentem při cenových jednáních. Takto stanovené ceny jsou nejenom přínosem pro příslušného vlastníka či správce lesa, ale mohou být využity i vlastníky lesů malých výměr, pro které je diferenciací obchodních forem z důvodu malého obchodovaného množství prakticky vyloučena. Je tedy zejména na správcích velkých lesních majetků, aby této problematice věnovali patřičnou pozornost.

Recenzovaný článek je v plném znění ke stažení zde: <http://www.vulhm.cz/sites/File/ZLV/fulltext/498.pdf>

Kontakt na řešitele projektu: Doc. Ing. Jiří Oliva, Ph.D., e-mail: oliva@fld.czu.cz, Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská

Ilustrační fotografie: autor Jan Řezáč